

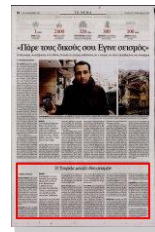
1. Η ΤΟΥΡΚΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΔΥΟ ΣΕΙΣΜΩΝ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 12/02/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 12/02/2023

Σελίδα: 10

Innews AE - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΑΠΟΨΗ

Η Τουρκία μεταξύ δύο σεισμών

Του **ΙΩΑΝΝΗ Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗ**

Ήδη από το καλοκαίρι του 2015, όταν ο πρόεδρος της Τουρκίας Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν εγκατέλειπε τις προσπάθειες για ειρηνική λύση του Κουρδικού και συγκροτούσε συμμαχία με το ακροδεξιό Κόμμα Εθνικιστικής Δράσεως (Milliyetçi Hareket Partisi - MHP), πολλοί αναλυτές σχολίαζαν ότι η Τουρκία επιστρέφει στις «εργαστασιακές της ρυθμίσεις» με μια σειρά δημοφιλών, αλλά αποτυχημένων πολιτικών στις οποίες το πολιτικό σύστημα συνέκλινε τη δεκαετία του 1990, μια δεκαετία χαμένων ευκαιριών και διαδοχικών κρίσεων.

Η επιστροφή στις προ του 2002 αυταρχικές και βίαιες πολιτικές για το Κουρδικό συνοδεύθηκαν από ανεύθυνες οικονομικές πολιτικές και πολωτικές πολιτικές αντιπαράθεσης. Το πολιτικό σύστημα είχε φανεί κατώτερο των

Επικεφαλής της Διευθύνσεως Διαχειρίσεως Θεομηνίων και Εκτάκτων Καταστάσεων, η οποία απέτυχε στο έργο της, είναι θεολόγος με προϋπηρεσία στη Διεύθυνση Θρησκευτικών Υποθέσεων.

περιστάσεων και η οικονομική κρίση ήταν το τίμημα της ανεπαρκείας. Το ναδίρ όμως της κρίσεως έφερε ο σεισμός που έπληξε τη Νικομήδεια και πρόσατα της Κωνσταντινούπολης τη 16η Αυγούστου 1999. Οι δεκάδες χιλιάδες των θυμάτων ανέδειξαν χρόνιες κρατικές δυσλειτουργίες, τη διαφθορά και την ανικανότητα του κρατικού μηχανισμού. Ο Τούρκος πολίτης έχασε την εμπιστοσύνη

του στο κράτος, στο οποίο ήταν διατεθειμένος να είναι πειθής, εφόσον εξασφάλιζε την προστασία της ζωής και της ασφαλείας του, στοιχειώδεις όρους κάθε κοινωνικού συμβολαίου.

Είκοσι τέσσερα χρόνια μετά, η Τουρκία του 2023 είναι μια χώρα 85 εκατομμυρίων κατοίκων σε σχέση με τα 63 εκατομμύρια κατοίκων του 1999. Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της ανέρχεται στα 820 δισεκατομμύρια δολάρια σε σχέση με τα 256 δισεκατομμύρια δολάρια του 1999. Βοηθούμενη και από τις διεθνείς εξελίξεις η Τουρκία είναι πλέον μια χώρα η οποία έχει θέσει τον πήχυ των φιλοδοξιών της ψηλά. Ως ανερχόμενη περιφερειακή και παγκόσμια δύναμη αποστέλλει ανθρωπιστική και αναπτυξιακή βοήθεια σε κράτη της Αφρικής και της Ασίας. Παρά ταύτα οι εξελίξεις των τελευταίων ετών, με αποκορύφωμα την ανεπά-

ρκεια του κρατικού μηχανισμού στους τραγικούς σεισμούς της 6ης Φεβρουαρίου 2023, ανέδειξαν την ανθεκτικότητα των θεσμικών αδυναμιών του τουρκικού κράτους.

Στα ελεύθερα μέσα ενημερώσεως συζητείται ότι ο γενικός διευθυντής διαχειρίσεως θεομηνίων της Διευθύνσεως Διαχειρίσεως Θεομηνίων και Εκτάκτων Καταστάσεων (AFAD), η οποία απέτυχε στο έργο της, είναι θεολόγος με προϋπηρεσία στη Διεύθυνση Θρησκευτικών Υποθέσεων (Diyane). Οι νέοι οικοδομικοί κανονισμοί που εγκρίθηκαν μετά τον σεισμό του 1999 αγνοήθηκαν κατά την ταχεία οικιστική ανάπτυξη μεγάλων και μικρότερων πόλεων, ενώ τα έσοδα από τους ειδικούς φόρους για την ανάπτυξη αντισεισμικών υποδομών διοχετεύθηκαν σε άλλες βραχυπρόθεσμες ανάγκες. Οι διαδοχικές προεκλογικές νομιμοποιήσεις αυθαίρετων συνοδευό-

νταν από αδιαφανείς διαδικασίες αναθέσεων κατασκευαστικών έργων, με τις φίλα προσκείμενες στην κυβέρνηση κατασκευαστικές εταιρείες να λαμβάνουν τη μερίδα του λέοντος. Εντυπωσιακή ήταν και η απόφαση μη εμπλοκής του στρατού στις επιχειρήσεις διασώσεως. Πολλοί αναλυτές διέβδαν στην απόφαση την απουσία της κυβερνήσεως μήπως η συμμετοχή του στρατού ενίσχυε την κοινωνική του δημοφιλία, κάτι που προδίδει μια εντυπωσιακή ανασφάλεια.

Μπορεί όμως ο σεισμός του 2023 να έχει την καταλυτική επιρροή στην τουρκική πολιτική που είχε ο σεισμός του 1999 και να οδηγήσει στην απαξίωση του κυβερνητικού σχηματισμού; Πολλοί θεωρούν τον σεισμό του 1999 ως τον καταλύτη για την κατάρρευση του παλαιού κομματικού συστήματος και την ανάδειξη του Κόμματος Δικαιοσύνης και Αναπτύξεως (Adalet ve Kalkinma Partisi - AKP).

Η Τουρκία είναι σήμερα μια χώρα λιγότερο ελεύθερη από το 1999 και το έργο των ανεξαρτήτων μέσων ενημερώσεως πολύ δύσκολο.

Η προσπάθεια της κυβερνήσεως να ελέγξει τη ροή των πληροφοριών από τις πληγείσες περιοχές και οι περιορισμοί στα μέσα κοινωνικής δικτύσεως είναι χαρακτηριστικά. Πέραν τούτου, η αντιπολίτευση βράκε μετά τον σεισμό του 1999 στο πρόσωπο του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν το πρόσωπο το οποίο θα μπορούσε να εκφράσει την ελπίδα για αλλαγή. Εν μέσω γενικευμένης απογοητεύσεως και βιβλικών καταστροφών, η τουρκική αντιπολίτευση αναζητεί ακόμη τον χαρισματικό ηγέτη της.

Ο κ. Ιωάννης Ν. Γρηγοριάδης είναι αναπληρωτής καθηγητής του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοικήσεως του Πανεπιστημίου Μπιλκέντ και επικεφαλής του Προγράμματος Τουρκίας του **EVNAMED**.